

REFERAT |KRS| Helse- og sosialstyret (2015-2019) d. 02-04-2019

Mødedato Tirsdag d. 02. april 2019 kl. 14:00

Mødested Formannskapssalen

Indholdsfortegnelse

Saksliste Helse- og sosialstyrets møte 02.04.19.....	3
Godkjenning av helse- og sosialstyrets protokoll av 12.03.19.....	5
Møtedatoer for helse- og sosialstyret 2. halvår 2019.....	6
Behandling av klager på fordeling av tilskudd.....	7
Helse- og sosialsektorens plan for gjennomføring av brukerundersøkelser i 2019.....	10
Strategisk utvikling av eksisterende serviceboligmasse: behovs- og arealvurderinger.....	12
Årsberetning 2018 - Helse- og sosialsektoren.....	22

Kristiansand, 25.03.2019

MØTEINNKALLING TIL HELSE- OG SOSIALSTYRET

Dato: 02.04.2019 kl. 14.00

Sted: Formannskapssalen

Innkalling gjelder bare medlemmer. Varamedlemmer møter etter særskilt innkalling.

Forfall meldes snarest til Politisk sekretariat tlf. 905 81 832

PROGRAM FOR MØTET:

14.00 – 16.00 Sosialhjelpssituasjonen v/NAV-leder Arild Vangstad

- Status på innsatsområder

Pause

Orientering:

- NAV Agder Regionalisering og utvikling av kraftfulle NAV-kontor
v/direktør NAV Agder Elisabeth Blørstad

16.00 – 16.30 Pause

16.30 – Helse- og sosialstyret som legatstyre

Deretter behandling av ordinært sakskart

SAKSKART:			
4/19	201900265-17	<u>Helse- og sosialstyresak:</u> Godkjenning av helse- og sosialstyrets protokoll av 12.03.19	
15/19	201900265-15	<u>Helse- og sosialstyresak:</u> Møtedatoer for helse- og sosialstyret 2. halvår 2019	
16/19	201900082-3	<u>Helse- og sosialstyresak:</u> Behandling av klager på fordeling av tilskudd	
17/19	201904285-1	<u>Helse- og sosialstyresak:</u> Helse- og sosialsektorens plan for gjennomføring av brukerundersøkelser i 2019	

18/19	201902667-1	<u>Kommunalutvalgssak:</u> Strategisk utvikling av eksisterende serviceboligmasse: behovs- og arealvurderinger	
-------	-------------	--	--

NB! Sak 19/19 Årsberetning 2018 – Helse og sosialsektoren ettersendes i slutten av uke 13

Viggo Lütcherath
Leder i utvalg
(sign.)



Dato 14. mars 2019
Saksnr.: 201900265-17
Saksbehandler Maren Svenning

Saksgang
Helse- og sosialstyret

Møtedato
02.04.2019

Godkjenning av helse- og sosialstyrets protokoll av 12.03.19

Forslag til vedtak

[Helse- og sosialstyret godkjenner helse- og sosialstyrets protokoll av 12.03.19.](#)

Wenche P. Delhi
Helse- og sosialdirektør

Maren Svenning
Utvalgsekretær

Vedlegg:
Helse- og sosialstyrets protokoll av 12.03.19



Dato 7. mars 2019
Saksnr.: 201900265-15
Saksbehandler Maren Svenning

Saksgang
Helse- og sosialstyret

Møtedato
02.04.2019

Møtedatoer for helse- og sosialstyret 2. halvår 2019

Forslag til møteplan for helse- og sosialstyret 2. halvår 2019 er satt opp med møtefri i henhold til skoleruta for 2019.

Det er kommunestyrevalg 9. september 2019, bystyrets konstituerende møte vil bli avholdt 9. oktober 2019. De nye hovedutvalgene velges i bystyrets møte 23. oktober, etter dette vil dagens helse- og sosialstyre bare behandle saker som er nødvendig for å avslutte virksomheten. Det vil bli kalt inn til møter i utvalgene på foreslåtte tidspunkt ved behov.

Forslag til vedtak

Helse- og sosialstyret vedtar følgende møteprogram for 2. halvår 2019:

- Torsdag 29. august kl. 14.00
- Tirsdag 17. september kl. 14.00
- Tirsdag 22. oktober kl. 14.00
- Tirsdag 12. november kl. 14.00
- Tirsdag 3. desember kl. 14.00

Wenche P. Dehli
Helse- og sosialdirektør

Maren Svenning
Utvalgssekretær

Vedlegg:

Vedtatt møteplan for 2. halvår 2019 Kommunalutvalg, Formannskap og Bystyre

Vedtatt møteplan for 2. halvår 2019 Arbeidsutvalg og fellesnemnda

Vedtatt møteplan for 2. halvår 2019 Bystyre og Formannskap i nye Kristiansand kommune

Dato 19. mars 2019
Saksnr.: 201900082-3
Saksbehandler Bernt E. Klokkervold

Saksgang
Helse- og sosialstyret

Møtedato
02.04.2019

Behandling av klager på fordeling av tilskudd.

Sammendrag

I etterkant av Helse- og sosialstyrets vedtak 15.1.2019 (sak 3/19) om fordeling av tilskudd til frivillige og ideelle organisasjoner er det kommet inn to klager på vedtaket.

A-Larm fikk avslag på en søknad i tilskuddsordningen « mens de fikk delvis innvilget søknaden i en annen tilskuddsordning. A-Larm klager nå på begge vedtakene.

Atrop fikk avslag på sin søknad i tilskuddsordningen "Tilskudd til mestring, deltakelse og livskvalitet innen rus/psykisk helsefeltet".

Forslag til vedtak

Helse- og sosialstyret opprettholder vedtaket i sak 3/19 og tar dermed ikke klagene til følge.

Wenche P. Dehli
Helse- og sosialdirektør

Bernt E. Klokkervold
Rådgiver

Vedlegg:
Klage fra A-Larm
Klage fra Atrop

Bakgrunn for saken

Klage på vedtak fra A-Larm

A-Larm klager på mottatt tilskudd på kr. 90 000,- fra tilskuddsordningen "Tilskudd til bruker-/interesse- og pårørendeorganisasjon". Det ble søkt om kr. 660 000,- til et prosjekt med arbeidsplasser og arbeidstrening for personer med egenerfaring.

Som bruker- og interesseorganisasjon er A-Larm i hovedsak statlig finansiert fra Helsedirektoratet i tillegg til tilskudd til ulike prosjekter fra flere ulike kommuner.

Administrasjonen argumenterte med at den type tiltak som det ble søkt midler til faller utenfor tilskuddsordningens formål. Formålet er i retningslinjene beskrevet som tilskudd til organisasjoner som fremmer brukermedvirkning og driver informasjons-, kurs-, og veiledningstilbud overfor medlemmer, interessepolitisk arbeid og likemanns- og selvhjelpsarbeid.

Administrasjonen anerkjenner A-Larms rolle som bidragsyter i det kommunale planarbeid og utviklingsarbeid og innvilget kr. 90 000,- som en støtte til denne delen av organisasjonens virke.

Samlet budsjett for denne tilskuddsordningen var på kr. 607 000,-. Administrasjonen mener at flere av organisasjonene som har søkt er viktige bidragsytere til utvikling av arbeidet rettet mot ulike målgrupper i Kristiansand kommune. Derfor var det ikke rom for å innvilge A-Larms søknad i sin helhet.

A-Larm har også søkt om kr. 625 000,- fra tilskuddsordningen "Tilskudd til mestring, deltakelse og livskvalitet innen rus/psykiskhelsefeltet" til "Prosjekt pårørende mentor". Denne søknaden ble avslått.

A-Larm opplyser i klagen at de har mottatt prosjektmidler fra Helsedirektoratet for å utvikle et slikt tilbud nasjonalt.

Administrasjonen argumenterte med at den type tilbud til pårørende som det ble søkt om midler til kan ivaretas av allerede eksisterende kommunale tilbud som Energiverket, og tilbud fra andre aktører innen rusfeltet. Administrasjonen valgte derfor å ikke prioritere A-Larms søknad.

Administrasjonen innstiller på å opprettholde vedtakene for begge søknadene.

Klage på vedtak fra Atrop

Atrop søkte om kr. 300 000,- fra tilskuddsordningen "Tilskudd til mestring, deltakelse og livskvalitet innen rus/psykiskhelsefeltet".

Administrasjonen foreslo å avslå søknaden ut i fra en argumentasjon om at Atrop i hovedsak er statlig finansiert og har en uklar status. Atrop har en uklar målgruppe og det oppleves vanskelig å vurdere resultatene av virksomheten.

Atrop klager nå på vedtaket.

Når det gjelder administrasjonens argument om uklar status påpeker Atrop følgende:

"I vedtektenes §3 Formål og målgruppe er Atrop omtalt som et lavterskeltilbud og et etterverntilbud for enkeltmennesker (barn, unge og voksne) og familier som har erfart

- seksuelle, fysiske og psykiske overgrep/ krenkelser
- er pårørende, rusavhengig og /eller sliter med psykisk "uhelse", inkl. familier med minoritetsbakgrunn og nedsatt funksjonsnivå

Atrop har mange målgrupper og hvordan dette kan beskrives som uklart er vi svært undrende til. De aller fleste av disse er mennesker og familier med sammensatte utfordringer.

Når det gjelder administrasjonens argument om at det oppleves som vanskelig å vurdere resultatene viser Atrop til et besøk av Helsedirektoratet som har uttalt: " Atrop har en utfyllende og god årsmelding, og vi synes det er bra at dere har mange målgrupper, og dere har en god og utfyllende statistikk"

Atrop omtaler videre seg selv som en brukerorganisasjon som driver et lavterskeltilbud og etterverntilbud for målgruppene. Dette er utfordrende da tilskuddsordningene er delt mellom bruker- og interesseorganisasjoner og organisasjoner som har ulike tiltak rettet mot ulike målgruppe.

Atrop viser til at det i årsmeldingene fremkommer antall førstegangshenvendelser og antall fleregangshenvendelser. De anmerker at når brukere kommer tilbake gjentatte ganger er det et uttrykk for at behov blir dekket og at mange er tilfreds med tilbudet.

Når det gjelder resultater viser Atrop til at fire av deres ansatte er kommet inn i organisasjonen som brukere. De har i tre år tatt imot en flyktning som har fått språktrening, arbeidspraksis og traumearbeid. De viser også til at de samarbeider med barneverntjenesten i flere saker.

Sommeren 2018 arrangerte Atrop sin årlige familietur til Danmark med 119 personer, småbarnsfamilier. Det var i den anledning 239 påmeldte hvorav halvparten ikke ble med på grunn av manglende kapasitet.

Når det gjelder administrasjonens påpeking om at deler av virksomheten er lagt til Songdalen og Evje, viser Atrop til at arbeidstreningskafeen i på Nodeland er et eget prosjekt som støttes av Arbeids- og velferdsdirektoratet og Songdalen kommune. Det er i klagen uklart hvordan tilbudet på Evje er organisert og finansiert. Atrop mener det er meningsløst å vise til virksomhet i Songdalen kommune da denne snart blir en del av nye Kristiansand.

Administrasjonen vil bemerke at det i søknaden ble søkt om midler til den generelle driften av organisasjonen og det kommer ikke fram der at deler av virksomheten er organisert som selvstendige prosjekter. Samtidig er det slik at retningslinjene for tildeling av tilskudd påpeker at organisasjonene skal ha sitt virke i Kristiansand kommune. Her må administrasjonen forholde seg til hva som er Kristiansand kommune i dag og ikke forskuttere kommunesammenslåingen.

Målgruppa er som sagt veldig sammensatt og det er derfor uklart hvilke brukerinteresser Atrop representerer. Samtidig er det med tanke på de ulike målgruppene andre aktører som gir tilbud som er sammenfallende med Atrop

Organisasjonene som er prioritert i tildelingen har tydeligere profil, klare målgrupper og er vurdert til å støtte opp om kommunens ulike strategier og planer.

Administrasjonen valgte derfor å ikke prioritere Atrop.

Administrasjonen innstiller på å opprettholde vedtaket om avslag.

Dato 19. mars 2019
Saksnr.: 201904285-1
Saksbehandler Jan Helge Lislevand

Saksgang
Helse- og sosialstyret

Møtedato
02.04.2019

Helse- og sosialsektorens plan for gjennomføring av brukerundersøkelser i 2019

Helse- og sosialsektoren gjennomfører brukerundersøkelser for brukere og pårørende i henhold til godkjente plan (se tabell på side 2). I hovedsak benyttes brukerundersøkelser fra **www.bedrekommune.no**. Planen er i tråd med helse- og sosialsektorens vedtak i sak 61/11, der det ble vurdert som tilstrekkelig å gjennomføre brukerundersøkelser hvert tredje år.

Etter bestilling fra helse- og sosialstyret utførte PwC våren 2018 en kvalitativ brukerundersøkelse i helse- og omsorgstjenesten. Totalt 38 brukere ved utvalgte sykehjem, omsorgsboliger og i hjemmesykepleien ble intervjuet. Resultatene viser at brukerne i hovedsak er fornøyd med tjenestene de får. Det er lite som tyder på at det er store forskjeller i brukernes tilfredshet mellom de ulike sykehjemmene og sonene. Tilbud om fysisk trening, tilgjengelighet på ergo- og fysioterapeut, mulighet til å komme seg ut, og ensomhet er områder PwC anbefalte kommunen å kartlegge.

Gjennomføring av brukerundersøkelser er arbeidskrevende, ikke minst arbeidet med datainnsamling og oppfølging. PwCs undersøkelse i 2018 gir et bilde av kvaliteten på tjenesteytingen slik brukeren opplever det på lik linje med den planlagte brukerundersøkelsen i **www.bedrekommune.no** i 2019. Det foreslås derfor at brukerundersøkelse for pleie og omsorg, institusjon og hjemmetjeneste utsettes.

Brukerundersøkelse i 2019 blant brukere av dagsenter, utviklingshemmede, skolehelsetjenesten og NAV gjennomføres etter plan.

Det anbefales at administrasjonen i nye Kristiansand kommune fremmer en sak om plan for systematisk brukermedvirkning og tilbakemelding for det nye styret i helse- og mestring.

Forslag til vedtak:

Helse- og sosialstyret tar orienteringen om plan for gjennomføring av brukerundersøkelse i 2019 til etterretning.

Wenche P. Dehli
Helse- og sosialdirektør

Jan Helge Lislevand
Rådgiver

Bakgrunn for saken:

Plan for gjennomføring av brukerundersøkelser i helse- og sosialsektoren.

VIRKSOMHET	TJENESTE	2015	2016	2017	2018	2019
OM	Pleie og omsorg – Institusjon (beboere og pårørende)		Vår			Utgår
OM+BR	Pleie og omsorg – Hjemmetjeneste		Vår			Utgår
BR	Pleie og omsorg – Dagsenter		Vår			Vår
OP	Pleie og omsorg – Hjemmetjeneste, utviklings-hemmede, brukere og pårørende/ bruker-representant	Høst			Høst, flyttet til 2019	Vår
OP	Helsetjenesten – Rus/psykiatri helse, ≥ 18 år			Vår		
OP	Skolehelsetjenesten - Helsestasjon for ungdom			Vår		Vår
OP	Skolehelsetjenesten - Ungdomstrinn og videregående			Vår		Vår
NAV	NAV	X	X	X*	X*	X
UTFØRT, MEN IKKE MED I LANGTIDSPLAN						
OM+BR	Ekstern brukerundersøkelse, pleie og omsorg - Hjemmetjeneste og institusjon, PwC				Vår	
OP	Brukerundersøkelse, Jegersberg gård				Høst	
HI	Deltakerundersøkelse, seniorsenter				Høst	

Tabell 1 OM = Virksomhet omsorgssentre, BR = Virksomhet behandling og rehabilitering, OP = Virksomhet oppfølging, HI= Virksomhet helsefremming og innovasjon

OM = Virksomhet omsorgssentre, BR = Virksomhet behandling og rehabilitering, OP = Virksomhet oppfølging, HI= Helsefremming og innovasjon

BRUKERUNDERSØKELSER SOM ER GJENNOMFØRT
BRUKERUNDERSØKELSER SOM IKKE GJENNOMFØRT

*NAV har ikke gjennomført den sentrale brukerundersøkelsen i 2017 og 2018. Årsaken er at det fra sentralt hold i NAV ble vedtatt at undersøkelsene ikke skulle gjennomføres.



Dato 21. mars 2019
Saksnr.: 201902667-1
Saksbehandler Harald Karlsen

Saksgang

Helse- og sosialstyret
Kristiansand Boligselskap KF
Kommunalutvalget

Møtedato

02.04.2019
23.04.2019
07.05.2019

Strategisk utvikling av eksisterende serviceboligmasse: behovs- og arealvurderinger

Sammendrag

På bakgrunn av utfordringer bl.a med tomgangsleie og behov for videreutvikling og bedre tilpasning av serviceboligmassen, har rådmannen i desember 2018 nedsatt en gruppe for å gjennomføre framskrivinger, beregne behov og foreta vurderinger knyttet til kommunens serviceboligmasse. Gruppen har og vurdert eiendommene i ett mer langsiktig strategisk byutviklingsperspektiv.

I forbindelse med behandling av HP desember 2018 er administrasjonen anmodet om å vurdere muligheten for utfasing av flere serviceboliger bl.a eiendommene Østre Strandgate 70 og Møllevannsveien 61. Det er og stilt spørsmål om omdisponering av boliger i Kvartal 6.

Gruppen har gjort egne vurderinger knyttet til hver enkelt adresse og kompleks. Disse fremgår av vedlagte rapport kap. 4.

På bakgrunn av de framskrivinger og vurdering av behov som er gjort, anbefaler gruppen at andel serviceboliger opprettholdes på dagens nivå. Gruppen anbefaler at det gjennomføres tverrsektorielle tiltak som vil bidra til å realisere vedtatt solgte eiendommer, noe som vil redusere tomgangsleie.

Det er gjort egne vurderinger ift utfasing av eiendommer. Eiendommene Østre Strandgate 71 og Møllevannsveien 61 anbefaler gruppen beholdt. - 20 serviceboliger i Kristian IV gt. 93 foreslår gruppen opprettholdt som serviceboliger.

Gruppen anbefaler at det ifm utarbeidelse av ny boligsosial plan for nye Kristiansand, utarbeides en helhetlig plan for utviklingen av den totale kommunale boligmassen i nye Kristiansand.

Forslag til vedtak

1. Kommunalutvalget gir sin tilslutning til administrasjonens anbefalinger til utvikling og tilpasning av serviceboligmassen
2. Kommunalutvalget slutter seg til at det i nye Kristiansand kommune utarbeides en helhetlig plan for utvikling av den kommunale boligmassen i nye Kristiansand kommune innen 2022, inkludert avklaring med stiftelsene om behovet for oppgradering og utvikling av innleide boliger.

Terje Lilletvedt
Teknisk direktør

Wenche P. Dehli
Helse og Sosialdirektør

Vedlegg:
Rapport datert 19.03.2019

Bakgrunn for saken

Kristiansand kommune har historisk sett hatt en forholdsvis stor portefølje serviceboliger. I hovedsak til målgruppen eldre og funksjonshemmede. De fleste av boligkompleksene er eid av Kristiansand Boligstiftelse og er oppført i perioden fra slutten av 1960-årene og frem til tidlig på 1990- tallet.

Den private boligbyggingen de senere år har gitt en bedre tilgang på leiligheter med livsløpsstandard. En økt andel av seniorbefolkningen i kommunen, kan dermed skaffet seg en tilrettelagt bolig på egenhånd. Dette har redusert etterspørselen etter kommunale serviceboliger over flere år.

På bakgrunn av behovsendringene har kommunen derfor tilpasset volumet på serviceboliger og redusert antallet boliger med i overkant 330 enheter siden 2012.

Antallet serviceboliger til målgruppen er i dag 561. Boligene er fordelt på fire eiere. Kristiansand Boligselskap KF eier kun 32 enheter. Resterende er eid av stiftelser.

Oversikt over adresser og eiere:

Område	Adresse	Antall boliger	Eier
Vågsbygd	Ærfuglveien 27-49	53	Kristiansand boligstiftelse
	Østerøya 6-10	21	Kristiansand boligstiftelse
Sentrum	Elvegata 2A	13	Kristiansand boligstiftelse
	Dronningensgate 42	16	Stiftelsen Kongens senter/eldres hjem
	Kongens gate 41 og 43	35	Stiftelsen Kongens senter/eldres hjem
	Kristain lvs gate 93 3.-7. etg	20	Kristiansand Boligselskap KF
	Kristain lvs gate 95	72	Kristiansand boligstiftelse
	Møllevannsveien 61	45	Kristiansand boligstiftelse
	Straiskleiva 10-16	13	Kristiansand boligstiftelse
	Straiskleiva 2-8	28	Kristiansand boligstiftelse
	Østre Strandgate 70	60	Kristiansand boligstiftelse
Lund	Eivind Jarlsgate 5	72	Kristiansand boligstiftelse
	Kløvertun	43	Kristiansand Sanitetsforening
	Steinkleiva 15	58	Kristiansand boligstiftelse
Tveit	Topdalsveien 246	12	Kristiansand Boligselskap KF
	Serviceboliger totalt	561	

Bruken av boligene tilhørende stiftelsene er regulert av stiftelsenenes formål og vedtekter. Spørsmålet vedr eierskap og stiftelser er behandlet i forbindelse med Eierskapsmeldingen for Kristiansand Boligselskap KF, bystyret 21.09.2016. Det ble fattet følgende vedtak: «Rådmannen tar initiativ til endring av Lov om stiftelser, eller praktiseringen av denne, med formål å gjøre det mulig å omdanne boligstiftelsene til opphør». Det arbeides med dette, også sammen med andre byer. Eierskap til boliger og stiftelsesproblematikk, er dermed ikke vurdert i denne saken.

Det foreligger i dag avtale mellom Kristiansand boligselskap KF og stiftelsene om at Boligselskapet leier inn stiftelsens boliger. Boligselskapet fremleier så disse enhetene til beboere som får tildelt bolig etter behovsvurderinger foretatt av Helse- og sosialsektoren v/ Boligavdelingen.

Boligselskapet har gjennom avtalen med stiftelsene ansvaret for forvaltning, drift og vedlikehold av boligene. Dette dekkes av leieinntektene fra beboerne. Det er dermed Boligselskapet som løper risiko for tomgangsleie.

Oppdrag og politiske vedtak

På bakgrunn av utfordringer med tomgangsleie og behov for videreutvikling og sikre bedre tilpasning av serviceboligmassen til målgrupper, satte rådmannen i desember 2018 i gang et tverrsektorielt arbeid for å gjøre nye framskrivninger, beregne behov og foreta nye vurderinger av bygg og eiendom innenfor gruppen serviceboliger.

Gruppen har som del av oppdraget også vurdert mer langsiktige utviklingsmuligheter og strategiske hensyn for eiendommene i et byutviklingsperspektiv.

Arbeidsgruppen har bestått av representanter fra teknisk sektor, helse- og sosialsektoren og Kristiansand Boligselskap KF.

Politiske vedtak som berører arbeidsgruppen mandat relatert til serviceboligmassen, er tatt inn i arbeidet og svares ut spesifikt i rapporten.

Bystyret har bl.a fattet følgende vedtak:

- Det utredes mulighet for utfasing for flere serviceboliger og adressene i Østre Strandgate 70 og Møllevannsveien 61 omfattes av utredningen. (vedtak i HP des 2018)
- Det utredes om 20 serviceboliger eid av Kristiansand Boligselskap og beliggende i kvartal 6 kan benyttes til andre formål. (vedtak i HP des 2018)
- Rådmannen skal i løpet av første tertial 2019 utarbeide en plan for avhending av ukurante eiendommer og i tertialrapportene rapportere salg og gi en oversikt over nyervervede eiendommer.» (vedtak i bystyret 23 januar 2019)

Kommenter til siste kulepunkt: Salg av «ukurante eiendommer» er i denne rapporten avgrenset til å omfatte vurderinger relatert til serviceboligmassen. Siste del av 3.kulepunkt vedrørende rapportering og salg / erverv av eiendom - svares ut på ordinær måte i tertialrapport

Det utarbeides en egen sak som vurderer behov for endring av tildelingskriteriene for kommunale boliger (vedtatt i fbm bystyrets behandling av HP 2019-2022). Den saken legges frem for helse- og sosialstyret i etterkant av arbeidet som nå er gjennomført i fbm vurderinger av serviceboligmassen. Sak vedr tildelingskriterier vil basere seg på framskrivninger og behovsvurderinger gjennomført i denne rapporten.

Framskrivninger, vurderinger og anbefaling

Arbeidsgruppens anbefalinger er i hovedsak basert på:

1. Framskrivning av behov og faktorer som kan påvirke behovet for tilrettelagte boliger mht en fremtidig økt andel eldre i befolkningen

- Framskrivninger av behov for serviceboligmasse, ut fra dagens bruk og alderssammensetning opp mot forventet demografisk utvikling frem mot 2040
- Alderssammensetning (andel eldre, 65 år +) i de ulike bydeler – forventet utvikling
- Antall eldre (65 år +) som bor i leiligheter uten heis, og lokalisering av disse
- Informasjon fra boligundersøkelsen i Kristiansand kommune (2018), vedrørende eldres boligprefereanser
- Utvikling i lavinntektshusholdninger
- Andel kommunale utleieboliger per 1000 innbyggere, sammenliknet med andre kommuner

2. Vurdering av boligmassen

Arbeidsgruppen har sett på eksisterende serviceboligkomplekser og gjort vurderinger relatert til blant annet:

Bygningsmessig standard, tilrettelegging for målgruppen eldre og personer med funksjonsnedsettelse, nærhet til buss, butikker og senterfunksjoner, nærhet til tjenestetilbud og beliggenhet relatert til forventet befolkningsutvikling og arealstrategiske forhold.

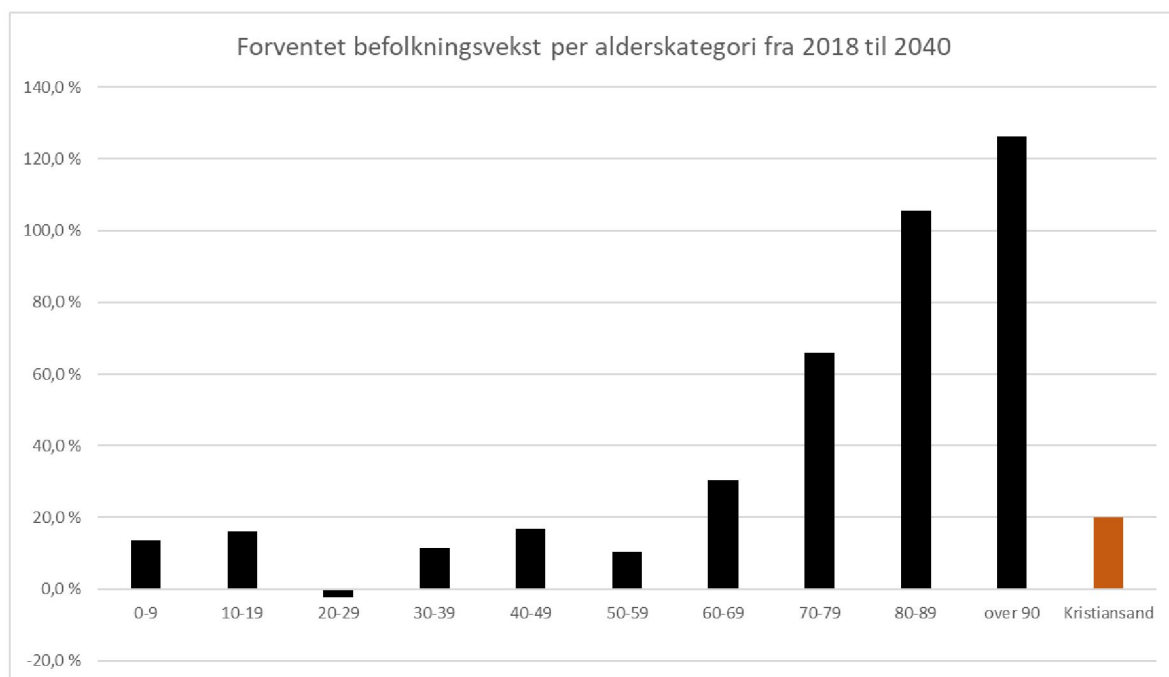
Arbeidsgruppens konklusjoner og anbefalinger

På bakgrunn av sammenhold mellom dagens volum på serviceboligmassen og framtidig demografisk utvikling, tilrådes det ikke å redusere ytterligere på volum nå.

Det er flere forhold som vil påvirke etterspørselen etter kommunale utleieboliger som er tilrettelagt. Ikke alle forhold er like enkle å beregne, men en har noen indikatorer som kan antyde noe om en utviklingsretning.

Et hovedhensyn som grunnlag for anbefalingen er den kraftige økningen i antall eldre som vil finne sted frem mot 2040. Framskrivninger viser at nye Kristiansand kommune vil få behov for å øke antall tilrettelagte boliger til eldre.

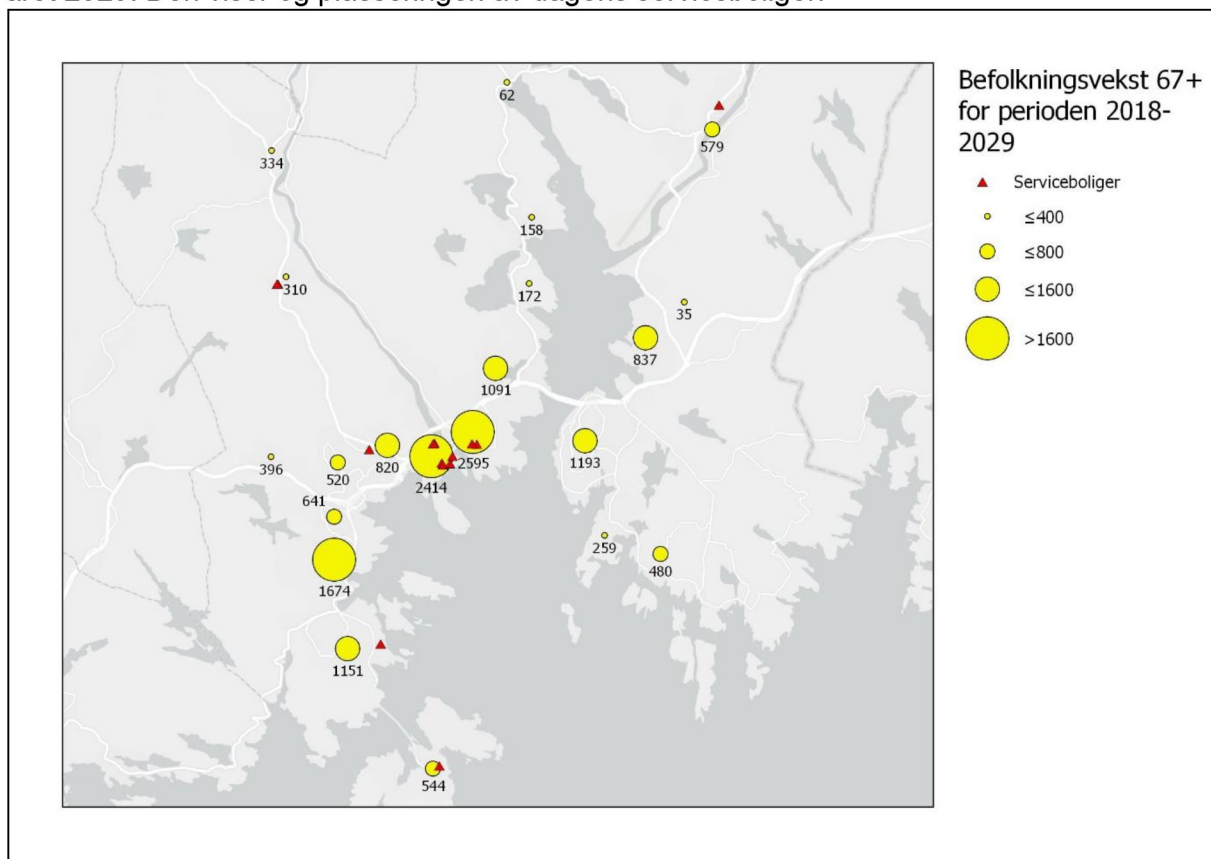
Gruppen er klar over at alder i seg selv ikke er bestemmende for behov for bolig, men derimot helsetilstand. Likevel mener gruppen at en framskriving kan gi en indikasjon bl.a ift den befolkningsveksten en vil oppleve i gruppen eldre.



Kilde: SSB

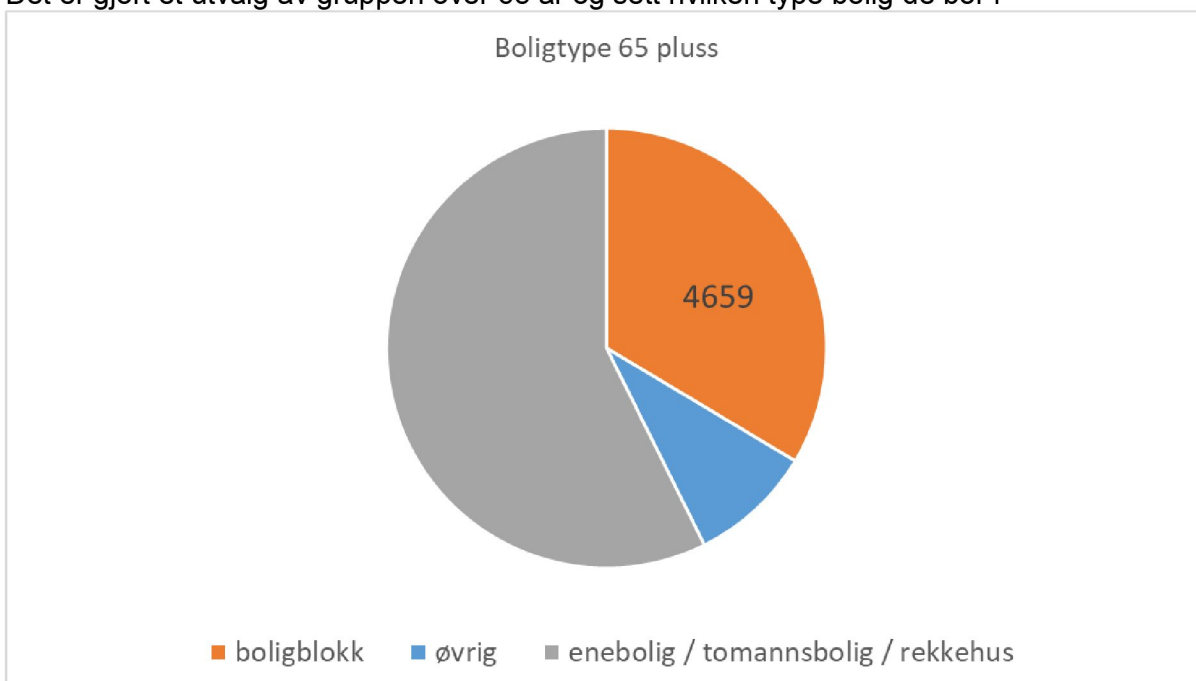
Ut fra forventet befolkningsvekst og *hvis* behovet per alderskategori etter servicebolig skulle være stabil på dagens nivå, forventes det at behovet for tilrettelagte boliger til den eldre delen av befolkningen kan øke fra dagens 600 beboere til litt over 1000 i 2040.

Kartet nedenfor viser forventet vekst i antall personer som er over 67 år per delområde for året 2029. Den viser og plasseringen av dagens serviceboliger.

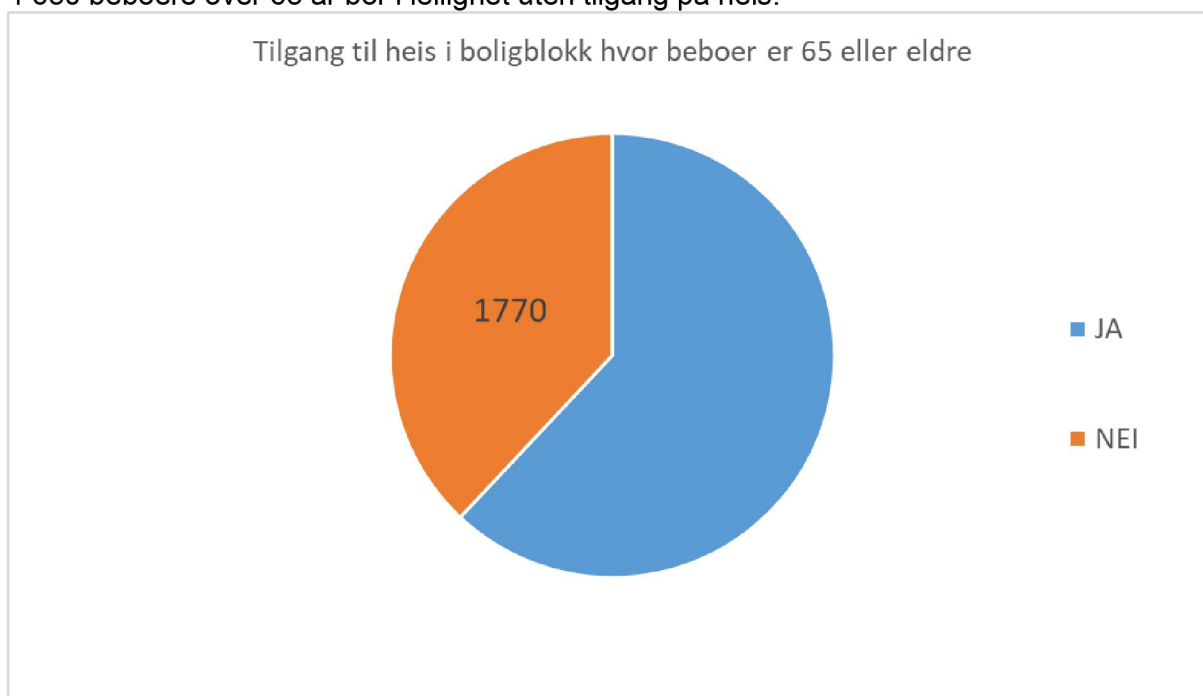


Som en ser, har majoriteten av dagens serviceboligmasse en god plassering mht hvor veksten i eldrebefolkningen blir størst (Kvadraturen og Lund). Oversikten viser og at på sikt kan kommunen komme til å mangle tilbud i bydeler som per i dag ikke har serviceboliger. Disse ligger hovedsakelig øst for Topdalsfjorden.

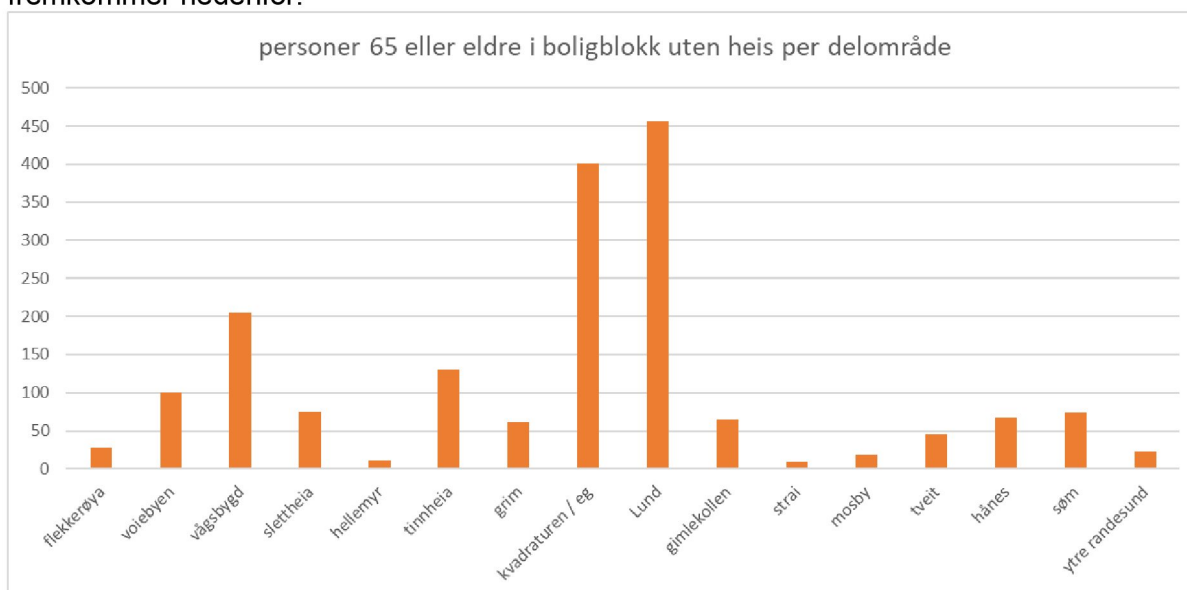
I Kristiansand kommune bor majoriteten av befolkningen over 65 år i enebolig, tomannsbolig eller rekkehus. Mange av søknadene om servicebolig er relatert til boliger som er uegnet og vanskelig å tilrettelegge hensiktsmessig (over flere plan, trangt osv)
Det er gjort et utvalg av gruppen over 65 år og sett hvilken type bolig de bor i



Ca. 4 650 bor i leilighet i boligblokk. Det er videre sett på hvor mange av de registrerte leilighetene som har heis. Ut fra dette fremkommer det en oversikt som viser at ca. 1 770 av 4 650 beboere over 65 år bor i leilighet uten tilgang på heis.



Det er videre sett på hvor (hvilket område) disse 1 170 beboerne bor. Oversikten fremkommer nedenfor.

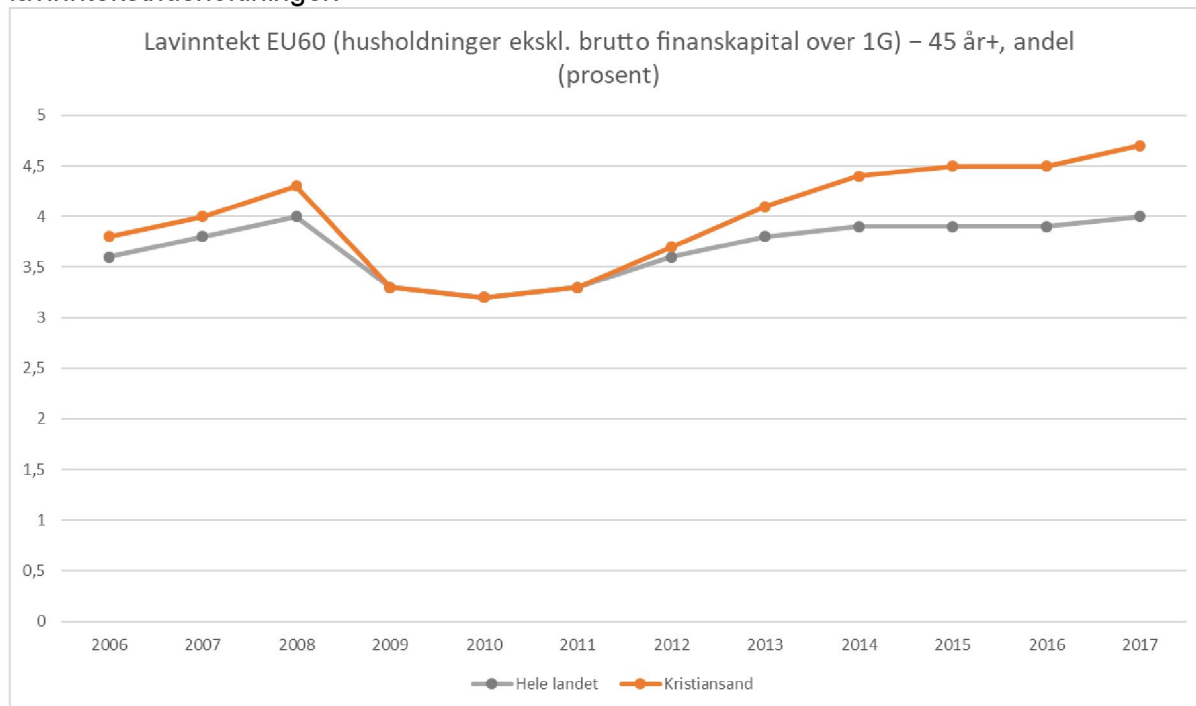


Som en ser er det flest beboere over 65 år som bor i leilighet uten heis i områdene Kvadraturen/Eg og Lund.

Ut fra Boligundersøkelsen som ble gjennomført i 2018 vet en at tilknytning til nærområde øker med alder. Det er derfor viktig å sikre muligheter for tilrettelagte boliger i områder med mange eldre som bor i leiligheter det vil være vanskelig å tilrettelegge.

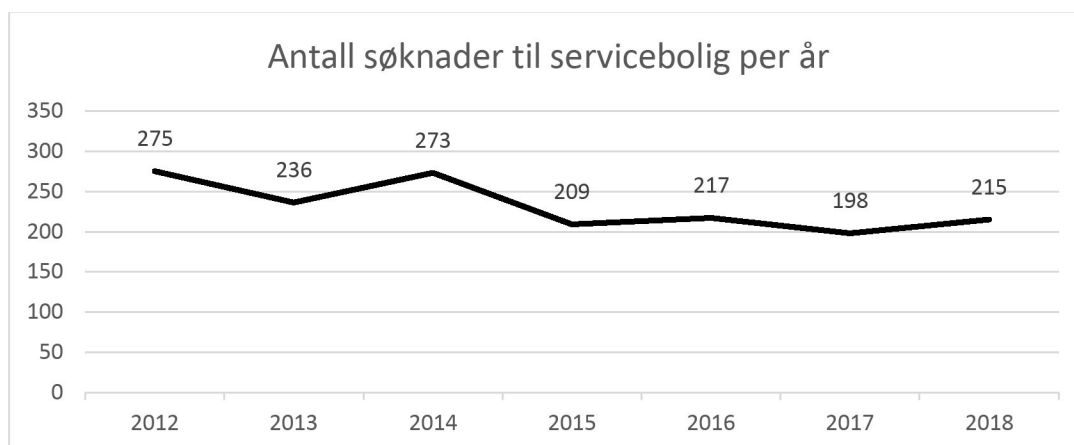
Boligundersøkelsen viste også at andelen som sier at de skal tilpasse boligen sin som følge av nedsatt helse eller funksjonsevne øker med stigende alder. I aldersgruppen 60 år + svarer over 3 av 10 (35 prosent) at de kommer til å måtte tilpasse boligen sin som følge av nedsatt helse eller funksjonsevne. I aldersgruppen under 30 år + gruppen sier kun 1 av 10 (13 prosent) at de ville gjort det samme.

Både muligheten for tilrettelegging av bolig og flytting til mer egnet bolig vil avhenge av den enkeltes økonomiske situasjon. Kommunens rolle som utleier, vil i stor grad være rettet mot de som ikke er i posisjon til å planlegge og tilrettelegge for endrede behov i forbindelse med alder og/eller endret helsesituasjon. En indikator vil være utviklingen i andelen lavinnteksthusholdninger.



Personer som bor i husholdninger med inntekt under 60 % av nasjonal medianinntekt, beregnet etter EU-skala. Husholdninger med en brutto finanskapital på 1 G (gjennomsnittlig grunnbeløp i året) eller mer regnes her ikke som lavinnteksthusholdninger. Årlige tall.

Til tross for økt bygging av tilrettelagte leiligheter sentralt i kommunen, vil det også fremover være mange som ikke vil ha mulighet til å tilegne seg disse. Kristiansand kommune ligger over landsgjennomsnittet når det gjelder andel lavinnteksthusholdninger. Det er ikke grunnlag for å tro at denne utviklingen vil endres betydelig de nærmeste årene. Som det fremkommer har utviklingen i lavinnteksthusholdninger med personer over 45 år i Kristiansand kommune vært økende og ligger over landsgjennomsnittet. Dette er et hensyn en må ta når en beregner behovet for kommunal boligmasse.

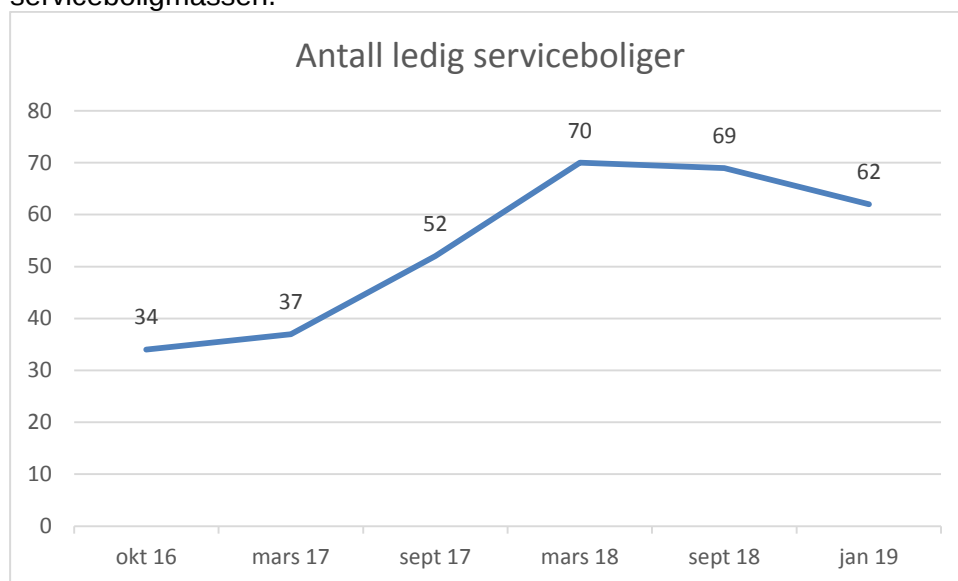


Som tabellen viser kan det se ut til at etterspørselen etter serviceboliger har stabilisert seg på litt i overkant av 200 søknader i året. I samme periode ser det ut til at lediggangen i serviceboligene har stabilisert seg på om lag 60. Lediggangen vil reduseres forutsatt at dagens tildelingspraksis videreføres og salg realiseres som vedtatt. Alle de som bor i leiligheter som skal selges har tilbud om å bytte til andre leiligheter som skal beholdes videre.

Det har i den senere tiden vært mye fokus på kommunens ledige boligmasse (tomgangsleie). Det er siden 2012 gjort vedtak om å selge, eller omgjøre 333 serviceboliger. Av disse 333 enhetene er 174 omgjort eller solgt, mens 159 enheter fortsatt leies ut som servicebolig.

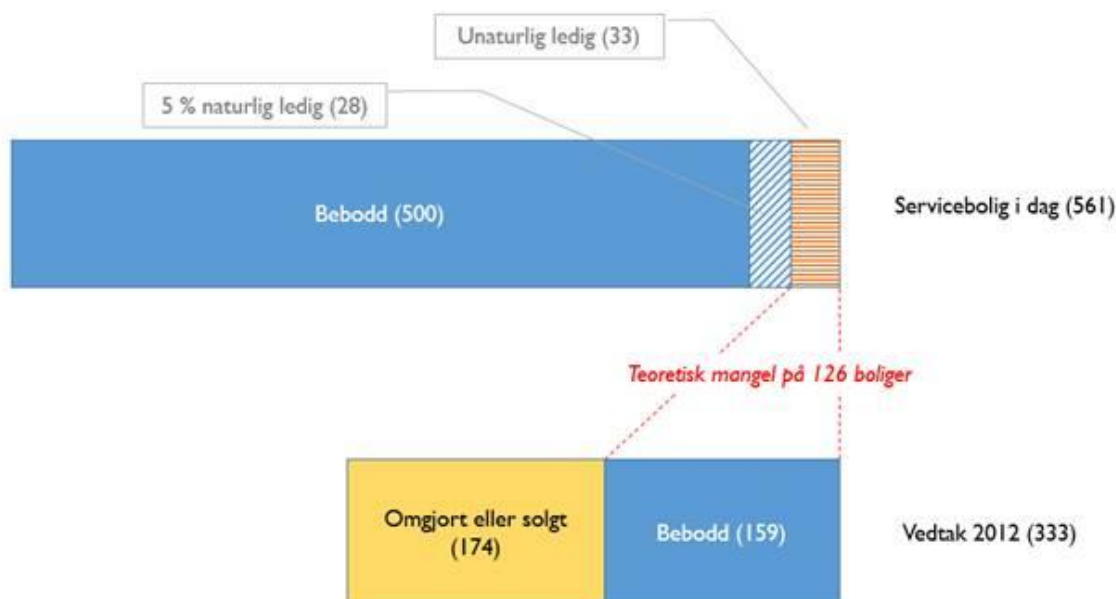
Kristiansand kommunes serviceboligmasse består i dag av 561 boenheter. I hovedsak består dette av større komplekser med fra 12 til 70 enheter. Det er i dag 659 leietaker som har et leieforhold i en servicebolig. Beboerne i boligene har tidsubestemte kontrakter.

Ledigheten i serviceboligmassen utgjør ca 60 enheter. De ledige enhetene fordeler seg jevnt utover på alle adressene Boligselskapet disponerer. Ledighet tilsvarer ca. 11% av serviceboligmassen.



Hvis en som Oslo kommune, tar utgangspunkt i en lediggang for utleieobjekter på ca. 5% vil dette for dagens serviceboligmasse utgjøre 28 enheter.

Dersom kommunen iverksetter tiltak for å stimulere leietakere til å flytte fra vedtatt solgte enheter til ledige enheter så vil tomgangsleie reduseres, samtidig som enheter i henhold til vedtak kan legges ut for salg. For å oppnå en «naturlig ledighet» bør 33 leietakere motiveres til å flytte fra vedtatt solgte boliger til adresser som er vedtatt beholdt.



Etter en slik flytting vil det fortsatt være 126 bebodde enheter på adresser som er vedtatt solgt.

Andelen boliger per 1000 innbyggere ligger i dag på 23 boliger. Dette er noe over kommuner det er naturlig å sammenlikne seg med (ca. 21). Ved overgang til nye Kristiansand vil imidlertid andelen reduseres til 21 boliger per 1000 innbyggere. Dette er også et forhold man må ta hensyn til i den langsiktige planleggingen

Denne situasjonen kombinert med prognoser om økte behov framover tilsier at en bør være varsom med å vedta nye salg av boliger før en helhetlig plan for den totale kommunale boligmassen i nye Kristiansand foreligger.

Dersom en likevel velger å selge noen enheter så bør dette gjennomføres for adresser med få enheter, som ikke er tidsriktige og som er plassert i områder uten annen tjenesteyting / servicefunksjoner, jmfør vurderingene i den vedlagte rapportens kap. 4

Arbeidsgruppens forslag til tiltak

- ✓ Tverrsektorielle tiltak gjennomføres umiddelbart for å realisere salg av boligmasse som er vedtatt utfaset men ikke effektuert (Siste vedtak som administrasjonen fortsatt arbeider med er knyttet til sak 165/17. Der er det vedtatt salg av 205 enheter. 69 er solgt, 15 salg er pågående.)

Dette innebærer at en frigjør boligmasse som skal selges ved å fylle opp boligmasse som er anbefalt beholdt, slik at ledigheten i den totale serviceboligmassen som har stabilisert seg på om lag 60 boliger av 561, reduseres.

- ✓ Adresser som anbefales utfaset eller omgjort avklares endelig av eier, i samarbeid med kommunen så fort dette lar seg gjøre
- ✓ Adresser som anbefales beholdt bør utvikles og sikres tidsriktig standard tilrettelagt for målgruppen
- ✓ Rådmannen igangsetter arbeid relatert til forlengelse av avtalene mellom dagens Boligselskap og stiftelsene (avtalene løper ut 2019) inkludert en plan for nødvendig oppgradering av eiendommene
- ✓ Det utarbeides en helhetlig plan for utvikling av den totale kommunale boligmassen i nye Kristiansand kommune, innen 2022. Det anbefales at dette gjøres i forbindelse med utarbeidelsen av boligsosial handlingsplan for den nye kommunen. (se

planstrategi for nye Kristiansand kommune

<http://opengov.cloudapp.net/Meetings/krs/Meetings/Details/16613001?agendalt emId=15009536>) Tilsvarende behovsvurderinger, framskrivninger og vurdering av

boligmassen som arbeidsgruppen har gjort kun for serviceboligmassen og kun for Kristiansand kommune, må gjøres for hele boligmassen i alle tre tidligere kommuner.

- ✓ Oversikt over salg, nye erverv av boliger og eiendommer relatert til kommunale utleieboliger i porteføljen til Kristiansand Boligselskap KF vil fremkomme i tertialrapporter, i tråd med bystyrets vedtak fra 23 januar 2019
- ✓ Vurderinger og anbefalinger i rapporten inngår som en del av kunnskapsgrunnlaget til arbeidet med kommuneplan for nye Kristiansand kommune

Når det gjelder vurderinger og anbefalinger knytte til hver enkelt adresse/serviceboligkompleks vises det til rapportens kap.4

Anbefalinger vedrørende særskilte adresser berørt i politiske vedtak:

- **Kristian IV's gate 93:** 20 serviceboliger i høyblokka er boliger som er godt egnet til målgruppa, beholdes som tilrettelagte boliger. Ledige boliger fylles opp med leietakere fra adresser som er vedtatt solgt.
- **Østre Strandgate 70:** Godt egnede boliger til formålet. Svært god beliggenhet mtp utvikling av et aldersvennlig samfunn: Nærhet til butikk, servicefunksjoner, frisklivstilbud mv. Beliggenhet egnet for utvikling i tråd med arealstrategien, hvor en på sikt kan tenke seg sammensatt bomiljø med barnefamilier, unge, eldre mv. Anbefalt beholdt.
- **Møllevannsveien 61:** Godt egnede boliger til formålet. Svært god beliggenhet mtp utvikling av et aldersvennlig samfunn: Nærhet til butikk, sosiale møteplasser mv. Beliggenhet egnet for utvikling i tråd med arealstrategien og foreliggende planer for området ved Mølleparken. Adressen er også vurdert egnet for utvikling av heldøgns omsorgsplasser. Anbefalt beholdt.

Vurdering og anbefalinger

Henviser til utarbeidet rapport datert 19.03.2019.

Dato 28. mars 2019
Saksnr.: 201903993-1
Saksbehandler Ragne Karine Eklind

Saksgang
Helse- og sosialstyret

Møtedato
02.04.2019

Årsberetning 2018 - Helse- og sosialsektoren

Sammendrag

Sektoren har drevet større utviklingsarbeid for å legge til rette for morgendagens helse- og omsorgstjenester, samtidig som medarbeidere og ledere hver dag har sørget for gode og nødvendige tjenestetilbud. Årsresultatet for Helse- og sosialsektoren viser et regnskapsmessig underskudd på 7,7 mill. kr, noe som utgjør 0,3 % av brutto driftsregnskap.

Antall mottakere av økonomisk sosialhjelp har økt i 2018 sammenlignet med 2017. Gjennomsnittlig antall mottakere i 2018 er 1015, mot 935 i 2017. Dette tilsier en økning på 8,5 %. Utbetalingene til økonomisk sosialhjelp har økt fra 109 mill. kr i 2017 til 116 mill. kr i 2018, en økning på 6,4 %. Dette forklarer sektorens negative økonomiske resultat. Antall unge mottakere under 25 år som mottar sosialhjelp har flatet noe ut, men har økt fra 186 i 2017 til 202 i 2018. Ser en på antall mottakere under 30 år, er det en økning fra 2017 til 2018 på 6,3 % noe som utgjør 20 personer.

Underskudd i sonene som leverer hjemmetjenester må sees i sammenheng med overskuddet i Virksomhet bolig- og tjenestetildeling. Tidsstudien som ble gjort høsten 2018 viser at finansieringsmodellen ikke samsvarer med kostnadsbildet ved dagens drift. Modellen ble innført i 2003, og har ikke vært vesentlig justert etter det. Aktivitetsvolumet i hjemmesykepleien har siden februar 2018 gradvis blitt redusert. Det er et svakt fall i både timer, besøk og antall brukere. Det er en forventet, men kortvarig utvikling, som tilsvarer demografisk framskriving.

Det er utført flere brukerundersøkelser i 2018. Brukere og beboere er i all hovedsak fornøyde med kommunens helse- og omsorgstjenester. De fremhever de ansatte som fikk mye ros fra brukerne. Undersøkelsene viser også forbedringspunkter. De er knyttet til at beboere i sykehjem og omsorgsbolig gis muligheter for mer fysisk aktivitet og tiltak mot ensomhet. Blant de som bor hjemme var arbeid mot ensomhet et forbedringspunkt.

Sektoren hadde i 2018 et sykefravær på 9,8 %. Sektorens sykefravær var stabilt i 2016 og 2017. I første og andre tertial 2018 økte det sammenlignet med tilsvarende periode i 2016 og 2017. Korttidsfraværet er stabilt, mens samlet sett er sykefraværet fortsatt høyt. Samlet sett er sykefraværet fortsatt høyt. Det arbeides systematisk med konkrete tiltak. I 2018 har hovedfokus vært omfattende analyser og kunnskapsgrunnlag for å målrette og prioritere nye og offensive tiltak i de forskjellige virksomhetene.

Som planlagt ble samtlige trygghetsalarmer i Kristiansand i løpet av året byttet ut med digitale. 14 kommuner på Agder er nå knyttet til Kommunalt responscenter på Valhalla helsesenter. Brukerne er fornøyd med tilbudet, og det avlastet hjemmetjenestene i kommunen(e). I tillegg gir det nye arbeidsplasser i regionen.

I de siste årene har sektoren bygd opp et kvalitetssystem. Prosedyrer og retningslinjer er systematisert. Avvikssystemet er ett tilhørende verktøy for å lære av avvik på alle nivå og forbedre tjenester. Helse- og sosialsektoren har i 2018 hatt fokus på opplæring i registrering og behandling av uønskede hendelser i det nye digitale kvalitetssystemet EQS. Antall registrerte avvik/uønskede hendelser når det gjelder kvalitet og HMS er høyt. Det viser en ansvarlig og åpen meldekultur. Ledelsen er fornøyd med nivået på antall registrerte hendelser i systemet, de følges opp både på individ og systemnivå for å bedre kvaliteten og sikkerhet i tjenestene.

Forslag til vedtak

[Årsberetning 2018 for Helse- og sosialsektoren tas til orientering](#)

Wenche P. Dehli
Helse- og sosialdirektør

Ragne Karine Eklind
Økonomirådgiver

Vedlegg:
Årsberetning 2018 for Helse- og sosial sektoren